

საქართველო—უზბეკეთის ეკონომიკური ურთიერთობები

ვაჭრობა და მის მიღმა: საქართველო და უზბეკეთი

01 რას შეეხება ეს ანგარიში

ეს ანგარიში აღწერს საქართველოსა და უზბეკეთს შორის ეკონომიკურ ურთიერთობას 2025 წელს და მის ბოლოდროინდელ ტრანექტორიას. იგი ორ კომპონენტს აერთიანებს: საქონლის ვაჭრობას პროდუქტების მიხედვით და ვაჭრობის მიღმა არსებულ კავშირებს — სატრანსპორტო დერეფნებს, ინვესტიციას, საბანკო სექტორსა და 2026 წლის მთავრობათაშორის შეთანხმებებს.

02 საქონლით ვაჭრობა 2025

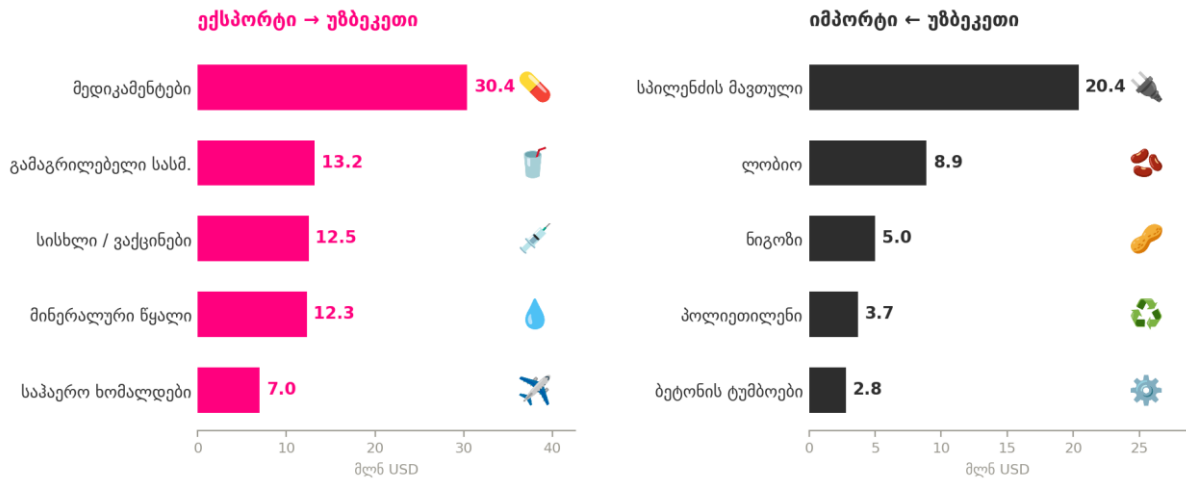
2025 წელს საქართველოს ექსპორტმა უზბეკეთში იმპორტს გადააჭარბა და ქვეყანას მცირე დადებითი ბალანსი დაუტოვა. მასშტაბი მოკრძალებულია: უზბეკეთი საქართველოს ექსპორტის მხოლოდ მცირე ნაწილს იღებს და იმპორტში კიდევ უფრო ნაკლებ წილს იკავებს. ბოლო წლებში ვაჭრობა ორივე მიმართულებით იზრდება. ძირითადი მაჩვენებლები ცხრილშია მოცემული.

მაჩვენებელი (2025)	ექსპორტი →	იმპორტი ←
ღირებულება (მლნ USD)	86.8	69.8
რაოდენობა (ტონა)	36 847	37 663
პროდუქტ. ჯგუფები	153	170
კონცენტრაცია (ტოპ-3 პროდუქტი)	65%	51%
ზრდა 5 წელი (მოცულობა)	+25%	+19%

ცხრილი 1. საქონლით ვაჭრობის ძირითადი მაჩვენებლები, 2025 (ITC Trade Map, საქართველოს ანგარიშგება).

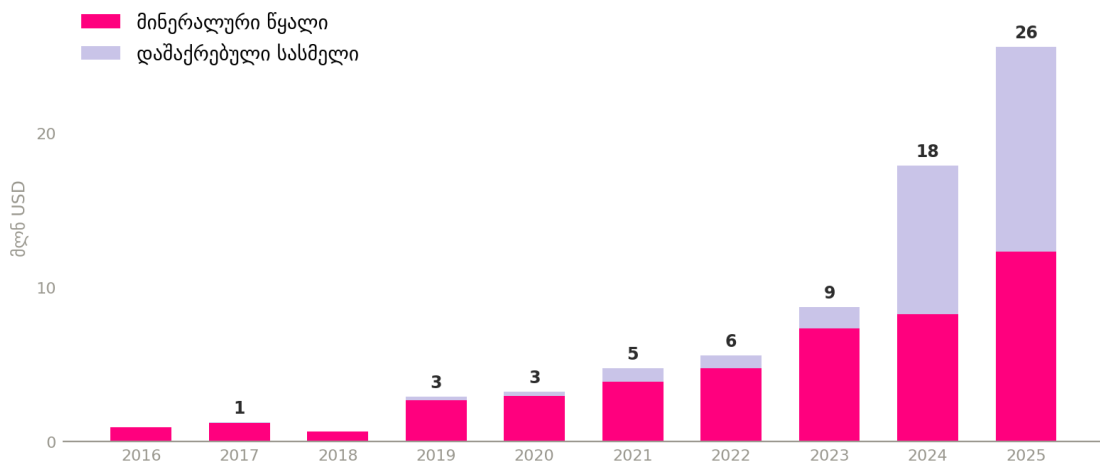
თითოეულ მიმართულებას რამდენიმე პროდუქტი განსაზღვრავს

ვაჭრობა რამდენიმე კონკრეტულ პროდუქტს ეყრდნობა. ექსპორტში წამყვანია მედიკამენტები, გამაგრილებელი და მინერალური წყალი, სისხლის თერაპიული პროდუქტები და ვაქცინები; იმპორტში კი სპილენძის მავთული, ლობიო, ნიგოზი, პოლიეთილენი და ბეტონის ტუმბოები.

გრაფიკი 1. ტოპ-5 პროდუქტი თითო მიმართულებით, ღირებულება, მლნ USD (ITC Trade Map, 2025).

ექსპორტს სამი ჯგუფი ქმნის. პირველი ფარმაცევტიკაა: შეფუთული მედიკამენტები, მათ შორის ანტიბიოტიკები, აგრეთვე ადამიანის სისხლის თერაპიული პროდუქტები და ვაქცინები, რომელთა ექსპორტი ბოლო წელს მკვეთრად გაიზარდა. მეორეა ჩამოსხმული წყალი, ბუნებრივი მინერალური და დაშაქრებული სასმელები, რომლებიც ერთად ექსპორტის თითქმის მესამედს შეადგენენ, თუმცა სულ რამდენიმე წლის წინ ამ პროდუქტით თითქმის არ ხდებოდა ვაჭრობა. მესამე, უფრო წვრილი ჯგუფი, სამრეწველო და სამედიცინო საქონელია: ექსკავატორები, ხელოვნური სახსრები, ღვინო და ცხოველთა საკვები.

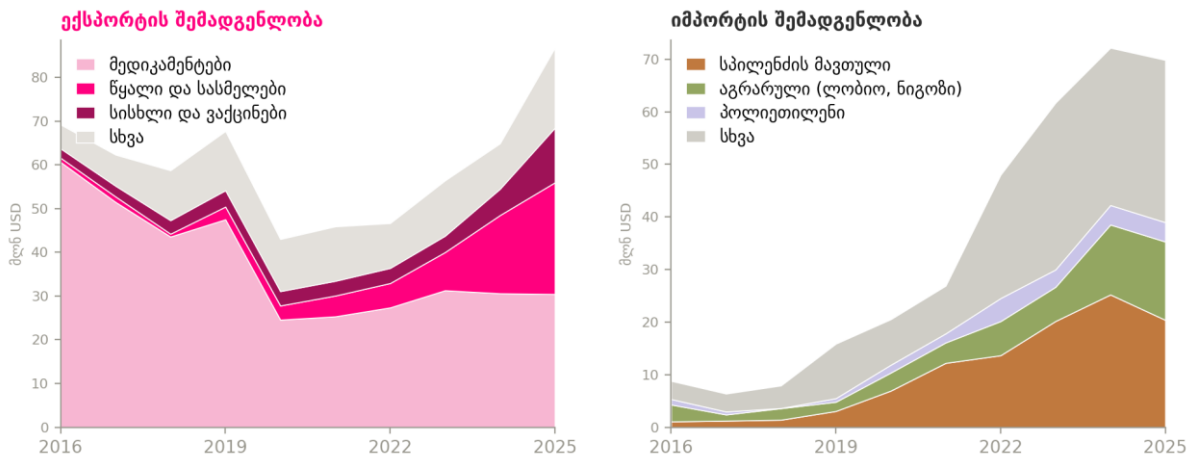
გრაფიკი 2. ჩამოსხმული წყლის ექსპორტი — მინერალური და დაშაქრებული სასმელები, მლნ USD (ITC Trade Map).

იმპორტს ორი ბლოკი განსაზღვრავს. პირველი სპილენძია, თხელი მავთული და დაწნული კაბელი, რომელიც იმპორტის ყველაზე მსხვილი სეგმენტია, თუმცა წინა წლის პიკიდან უკვე შემცირდა. მეორეა აგრარული პროდუქცია: ლობიო, ნიგოზი, ქიშმიში, ხახვი და ხმელი ქლიავი. ამას ერთვის სამრეწველო საქონელი, პოლიეთილენი, ბეტონის ტუმბოები და მაღალი სიმძლავრის ტრანსფორმატორები, ასევე ცალკეული სამომხმარებლო ნაწარმი, ფერადი ტელევიზორებიდან შპალერამდე. ცალკე აღსანიშნავია თამბაქოს იმპორტის მკვეთრი ვარდნა. მედიკამენტებით ვაჭრობა კი ორმხრივია, თუმცა საქართველო შეუდარებლად მეტს ჰყიდის, ვიდრე ყიდულობს.

ბაზა ვიწროა: ექსპორტში სულ სამი პროდუქტი ქმნის ღირებულების უდიდეს ნაწილს, იმპორტი კი შედარებით გაფანტულია.

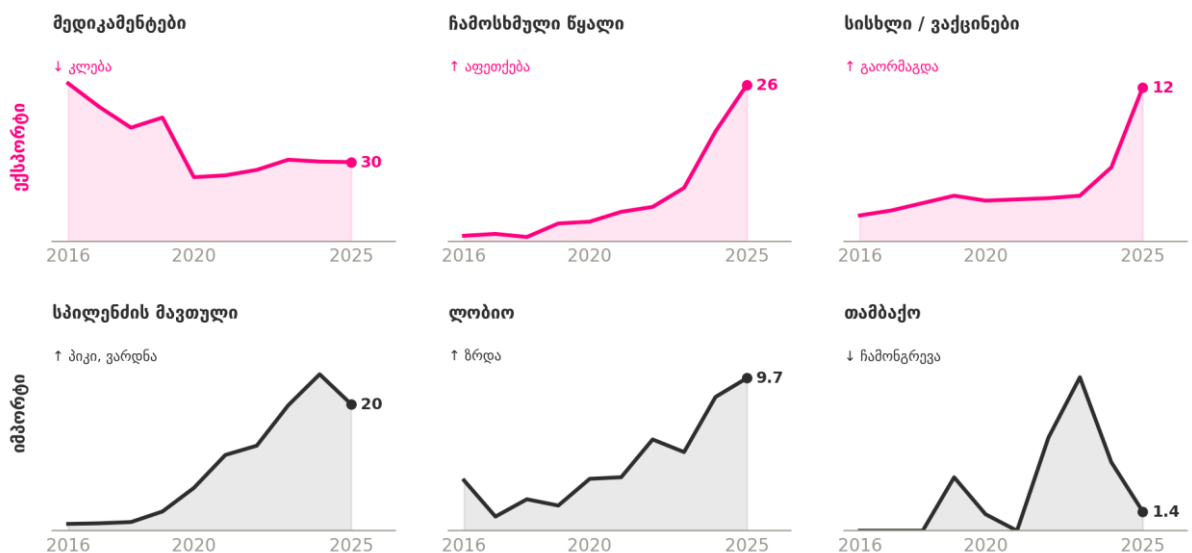
როგორ შეიცვალა ვაჭრობა ათ წელიწადში

ვაჭრობის სტრუქტურა სწრაფად შეიცვალა. ათი წლის წინ ექსპორტი თითქმის მთლიანად მედიკამენტებზე მოდიოდა; დღეს მისი წილი შემცირდა და წინ წამოიწია ჩამოსხმულმა წყალმა, სასმელებმა და ვაქცინებმა. იმპორტში ზრდას სპილენძი უძღვება, აგრარულ პროდუქციასთან ერთად.

გრაფიკი 3. ექსპორტის და იმპორტის შემადგენლობა დროში, 2016–2025, მლნ USD (ITC Trade Map).

ცალკეული პროდუქტების ტრაექტორია ამ ცვლილებას უფრო ცხადად აჩვენებს. ექსპორტში მედიკამენტები თანდათან შემცირდა, ჩამოსხმულმა წყალმა ნულთან ახლო მაჩვენებლიდან რამდენჯერმე იმატა, ვაქცინები კი ბოლო წელს მკვეთრად აიწია. იმპორტში სპილენძმა პიკს მიაღწია და შემდეგ დაიკლო, ლობიო სტაბილურად იზრდება, თამბაქო კი, რამდენიმეწლიანი რყევის შემდეგ, თითქმის გაქრა.

გრაფიკი 4. ცალკეული პროდუქტების ტრაექტორია, 2016–2025, მლნ USD (ITC Trade Map).

რას აჩვენებს საქონლის ვაჭრობა

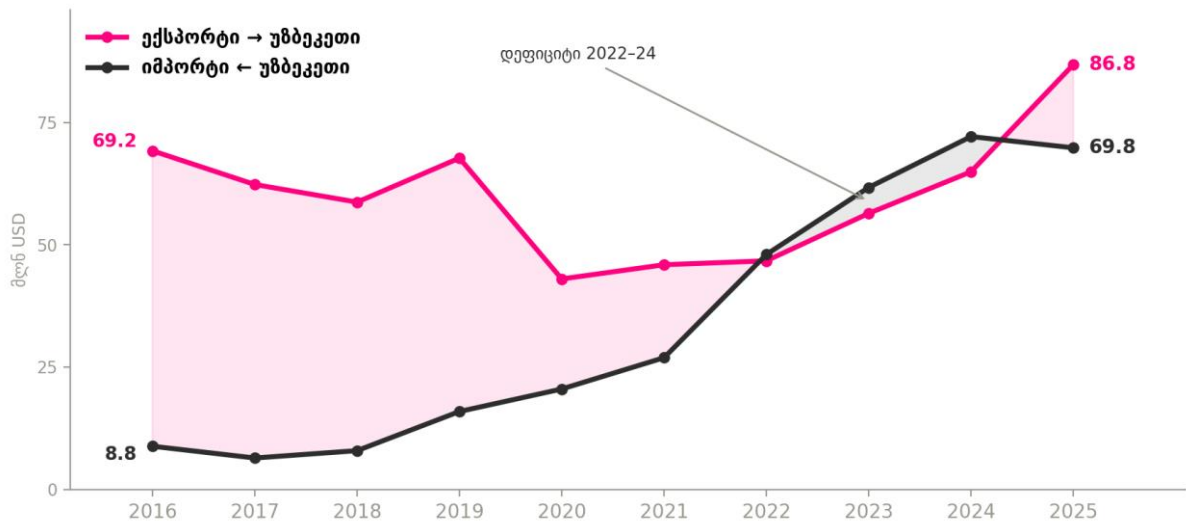
საქართველო ყიდის მცირე მოცულობის, მაღალფასიან პროდუქტს, მედიკამენტებსა და ვაქცინებს, და ყიდულობს დიდი მოცულობის, იაფ ნედლეულს, სპილენძს, ლობიოსა და ნიგოზს. ჭარბი ბალანსი სწორედ ამ ღირებულებების სხვაობიდან მოდის, არა მოცულობიდან. თუმცა ბაზა მყიფეა:

მედიკამენტები და წყალი ერთად ექსპორტის დაახლოებით ნახევარია, ამიტომ უზბეკეთის ფარმაცევტულ შესყიდვებში ერთი ცვლილებაც კი მკვეთრად აისახება.

03 ვაჭრობის მიღმა

ურთიერთობის მთავარი ცვლილება 2026 წელს პოლიტიკური იყო. 2026 წლის 2–3 ივლისს უზბეკეთის პრეზიდენტი საქართველოს სახელმწიფო ვიზიტით ესტუმრა, 23 წელიწადში პირველად, და მხარეებმა ხელი მოაწერეს სტრატეგიული პარტნიორობის დეკლარაციას, ასევე შეთანხმებებს საბაჟოზე, ციფრულ სფეროსა და განათლებაზე. ტაშკენტმა გადაწყვიტა საქართველოში საელჩოს გახსნა (დღეს ბაქოდან ფარავს ქვეყანას). ეკონომიკური ხერხემალი კვლავ 1995 წლის თავისუფალი ვაჭრობის შეთანხმებაა, ხოლო გაცხადებული სამიზნეა ორმხრივი ვაჭრობის 1 მილიარდ დოლარამდე გაზრდა.

საქართველოს მონაცემებით, საქონლის ბრუნვა ათ წელიწადში თითქმის გაორმაგდა და 2025 წელს რეკორდს მიაღწია. ექსპორტი ისტორიულ მაქსიმუმზეა, იმპორტი კი ამ ხნის განმავლობაში მრავალჯერ გაიზარდა. ბალანსი დიდი ჭარბიდან შუა პერიოდში დეფიციტში გადავიდა, შემდეგ კი ისევ ჭარბ ბალანსად დაბრუნდა.

გრაფიკი 5. საქართველოს ექსპორტი და იმპორტი უზბეკეთთან, 2016–2025, მლნ USD (ITC Trade Map, საქართველოს ანგარიშგება).

ტრანსპორტი, ურთიერთობის რეალური ღერძი

ყველაზე არსებითი არა-სავაჭრო განზომილება ლოჯისტიკაა. ხმელეთით შემოსაზღვრული უზბეკეთისთვის საქართველო შავ ზღვასა და შუა დერეფანზე გასასვლელია. უზბეკეთი ფოთის თავისუფალ ინდუსტრიულ ზონაში დიდ მრავალფუნქციურ ტერმინალს აშენებს, ხოლო შუა დერეფნის წილი მისი ტვირთბრუნვის მოცულობაში ბოლო წლებში ორმაგზე მეტად გაიზარდა. მაგრამ ორმხრივი ტვირთი ჯერ მცირეა, ხოლო პორტის ინფრასტრუქტურას რეალური შეზღუდვები აქვს: ფოთის სიღრმის ლიმიტები და ანაკლიის ღრმაწყლოვანი პორტის შეფერხებები, რომლის 2026 წლის ბიუჯეტიც მკვეთრად შემცირდა.

ინვესტიცია და საბანკო კავშირი

საინვესტიციო კავშირი ჯერ-ჯერობით კვლავ მწირი და ცალმხრივია. 2016–2025 წლებში საქართველოს პირდაპირი ინვესტიციებმა და სესხებმა უზბეკეთში სულ **46 მლნ დოლარს** გადააჭარბა, ცხრა წელიწადში ძალიან მცირე მაჩვენებელი. ხილული ქართული ინვესტიცია უპირატესად **TBC Bank-ია** (უზბეკური ოპერაციის სასესხო პორტფელი 2025 წლის ბოლოს ~937 მლნ USD).

ტურიზმი და საჰაერო კავშირი

ტურიზმი მცირე ბაზიდან იზრდება: 2025 წელს საქართველოში ოცდაერთ ათასზე მეტი უზბეკი ტურისტი ჩამოვიდა, ხოლო ტაშკენტს პირდაპირი რეისები აქვს თბილისსა და ბათუმთან. აბსოლუტური რიცხვები ჯერ ეკონომიკურად უმნიშვნელოა, თუმცა ზრდის ტემპი მაღალია.

სად გადის რეალური ღირებულება

ურთიერთობის მომავალი მიმდინარე პროდუქტთა ნაკრებში კი არა, **ლოჯისტიკაშია**. საქართველო, როგორც ხმელეთით შემოსაზღვრული უზბეკეთის საზღვაო კარიბჭე, ეს არის მდგრადი ინტერესი. მაგრამ ის დამოკიდებულია პორტის რეალურ სიმძლავრესა (ფოთის სიღრმე, ანაკლიის შეფერხება) და ტვირთის მოცულობებზე, რომლებიც ჯერ მოკრძალებულია.

04 წყაროები

1. **ITC Trade Map (International Trade Centre)**. საქართველოს ორმხრივი ვაჭრობა უზბეკეთთან პროდუქტების მიხედვით (HS-4), 2016–2025; საქართველოს ანგარიშგება. trademap.org.
2. **Center for Economic Research and Reforms (CEIR) / uza.uz, yuz.uz**. უზბეკეთი–საქართველოს ვაჭრობის, ინვესტიციისა და მომსახურების მაჩვენებლები, 2025.
3. **The Times of Central Asia**. Uzbekistan and Georgia Sign Strategic Partnership Declaration, ივლისი 2026. timesca.com.
4. **Jamestown Foundation**. Middle Corridor Makes Progress Toward Operational Reality, 2026. jamestown.org.
5. **Caspian Policy Center**. How to Maximize the Middle Corridor, 2026 edition.
6. **TBC Bank Group / Trend.az**. TBC Uzbekistan-ის ფინანსური მაჩვენებლები, 2025. tbcbankgroup.com.
7. **News.az / Transport Advancement**. Uzbekistan eyes Georgia's Black Sea ports; Poti / Anaklia, 2026.